

Vikedal Elveeigarlag

Kontakt saksbehandler
Stig Sandring, 51568931

Att. Bjørn Ove Helgesen

Fisketillatelse 2019 - Prøvefiske etter rømt fisk i Vikedalselva

Vi viser til telefonsamtale med Bjørn Ove Helgesen i Vindafjord Elveeigarlag den 21.10.2019

Vedtak

Vikedal Elveeigarlag gis med hjemmel i lakse- og innlandsfiskloven § 13, tillatelse til å fange anadrome laksefisk og innlandsfisk uavhengig av forskrifter eller forbud fastsatt i eller i medhold av samme lov. Tillatelsen gjelder prøvefiske etter rømt oppdrettsfisk frem til og med 31. oktober 2019. Tillatelsen gjelder for følgende vassdrag med fredningszone i sjø:

Vassdrag omfattet av tillatelsen	Kommune
Vikedalselva	Vindafjord

Metode/utstyr: Tillatelsen gjelder bruk av **stangfiske**.

Ansvarlig i felt: Tillatelsen gjelder for **Jostein Hallingstad** (telefon 932 23 545) og medarbeidere under hans ledelse.

Det gis samtidig tillatelse til midlertidig stenging av laksetrapp for å hindre oppgang av rømt fisk.

Vilkår:

- Varsling av fiskerettshavere:** Før fisket tar til skal grunneiere og andre med fiskerett varsles om tid og sted.
- Varsling av politi/opsyn:** Vedkommende politimyndighet skal om mulig på forhånd gis melding om fisket.
Fisketillatelsen skal kunne fremvises av fisker for kontrollmyndighet i felt.

3. **Varsling av Fiskeridirektoratet ved funn av oppdrettsfisk:** Ved fangst av oppdrettsfisk i vassdraget skal fangst (antall og vekt) rapporteres umiddelbart til Fiskeridirektoratet sin døgnåpne beredskapstelefon tlf. **911 03 2771 55 23 83 36**
4. **Villfisk:** All villfisk som fanges under fisket skal skånsomt slippes ut igjen. Fisket skal videre utøves på en måte som i størst mulig grad sikrer villfiskens overlevelse¹.
5. **Oppdrettsfisk:** All synlig oppdrettsfisk skal avlives på stedet.
6. **Unngå forurensning:** Fisk som er død eller ikke levedyktig skal tas hånd om på en slik måte at det ikke oppstår fare for forurensning eller spredning av sykdom. Det samme gjelder rømt oppdrettsfisk.
7. **Prøvetaking- skjellprøver:** Det skal tas skjellprøver av all fisk som fiskes i hele den tiden overvåkingsfisket pågår også fisk som gjenutsettes. Skjellprøvene lagres i standard skjellkonvolutter for hver fisk. Skjellprøvene tas som beskrevet på skjellkonvolutten.

Av oppdrettsfisk skal det tas minst 20 skjell per fisk. Dette er tilstrekkelig til at skjellprøvene kan benyttes til DNA-sporing for å finne kilden til rømmingen. For å kunne gjøre DNA-sporing må en videre rengjøre utstyr før prøver av neste fisk tas (tørk med papir), dette for å unngå «DNA-forurensning» av prøver med skjell fra forrige fisk. Det er viktig at mest mulig informasjon om fisken noteres på skjellkonvolutten. Under «Anmerkninger» på skjellkonvoluttens forside er følgende informasjon ønskelig og nyttig for Fiskeridirektoratets oppfølging:

- a. Ytre karakteristika (finner, hale, gjellelokk, pigmentering o.l.)?
- b. Har fisken fôrpellets i tarm?
- c. Kjønn og stadium/gonadeutvikling (kjønnsmoden eller ikke)?
- d. Er fisken merket (fettfinneklippet, pitting/elektronsik tag i bukhule etc)?

Det er også ønskelig med bilder av fisken.

8. **Loggføring:** Alt fiske skal loggføres, dvs. fiskeinnsats (antall fiskere/timer fiske), fangst av villfisk og oppdrettsfisk (dato/antall/vekt/lengde) og hvor det er fisket. Det er ønskelig med loggføring som samsvarer med løpenummer som noteres på skjellkonvoluttene.
9. **Rapportering:** Kort rapport (e-post) fra fisket med loggførte data sendes til Fiskeridirektoratet region Sør og Fylkesmannen i Rogaland, med referanse til denne tillatelsen. Grunnlagsdata fra undersøkelsen skal være tilgjengelig for Fylkesmannen.
10. **Innlevering av prøver:** Avtales med Fiskeridirektoratet region Sør, ved Nina Ekrem, tlf 456 89 058, sentralbord 55 23 80 00.

Brudd på vilkårene i tillatelsen er straffbart.

Klageadgang

Det kan klages til Miljødirektoratet på dette vedtaket. Eventuell klage sendes Fylkesmannen i Rogaland innen tre uker etter at vedtaket er mottatt.

---

¹ Gjenutsetting av fisk – Veiledningsbrosjyre fra Norske Lakseelver og NJFF. Finnes på lakseelver.no under tema «Fang og slipp»

Saksutredning og begrunnelse

Søknad

I sammenheng med et nasjonalt prosjekt for innsamling av skjellprøver i regi av NINA og HI er det registrert store mengder rømt oppdrettsfisk i Vikedalsvassdraget. Elveigarlaget ønsker å bidra til innsamling av skjellmateriale fra rømt fisk i ulike størrelsesgrupper for at fiskerimyndighetene skal kunne benytte DNA-sporing av den rømte fisken. Da fisketiden for anadrom laksefisk i vassdraget er over for i år søkes det om nødvendig tillatelse etter lakse- og innlandsfiskekloven til prøvefiske i vassdraget og i utløpet til sjø. Stangfiske skal utføres og koordineres av elveigarlaget ved Jostein Hallingstad og eventuelle medhjelpere.

Fylkesmannens vurdering

Fylkesmannen har hjemmel til å gi dispensasjon fra forbud fastsatt i eller i medhold av lakse- og innlandsfiskekloven til fangst av fisk på anadrom strekning i vassdrag til vitenskapelige undersøkelser, kultiveringstiltak og fiskekulturtiltak med vern eller utvikling av fiskestammer som formål. Søknaden er vurdert etter prinsippene i naturmangfoldloven (nml) kapittel 2, jf. §§ 8 til 12.

Rømt oppdrettslaks er av vitenskapelig råd for lakseforvaltning vurdert til å være en eksistensiell trussel mot villaksen. Fylkesmannen ser det derfor som svært viktig at rømt oppdrettsfisk oppdages på et tidlig tidspunkt i sjø og elv og at den i størst mulig grad gjenfanges. Overvåking og uttak av rømt oppdrettslaks fra elvene er i så måte et viktig tiltak for å redusere uønskede skadevirkninger på den ville laksebestanden i det enkelte vassdrag.

Fylkesmannen har mottatt meldinger om fangst av rømt oppdrettsfisk i Grindafjorden, Vindafjorden (Vikedalselva, Rødne, Åmselva), Erfjorden (Hålandselva), Sandsfjorden (Malrik) og Årdalsfjorden (Årdalselva). Fylkesmannen er glad for at lokale krefter ønsker å gjøre en innsats for å sjekke ut status i flere vassdrag samt samle inne skjellprøver for DNA-spoting. Ved prøvefiske i elv i oktober er det risiko for forstyrrelser og skade på ville bestander av sjøørret og laks. Det er derfor viktig at fisket utføres skånsomt og på en måte som reduserer sjansen for skade på villfisk. Elveigarlaget må selv plukke ut de personer som de mener er egnet til å gjøre dette prøvefisket på en forsvarlig måte. Denne tillatelsen åpner ikke opp for «generelt fiske».

Oppdrettsfisk er fortsatt ikke er merket på en måte som gjør at den lett kan spores tilbake til oppdretter. For at Fiskeridirektoratet skal kunne overvåke og spore rømt oppdrettsfisk er det derfor nødvendig med prøvetaking og loggføring av eventuell oppdrettsfisk som fanges under prøvefisket. Det settes derfor vilkår om prøvetaking, loggføring og rapportering.

Kunnskapen om miljøkonsekvensene av rømt fisk, bestandsstatus for laks i vassdraget, det omsøkte tiltaket, og effektene av dette, er etter vårt syn tilstrekkelig til å oppfylle kravene i naturmangfoldloven (nml.) § 8 (*kunnskapsgrunnlaget*) og at *føre-var-prinsippet* i nml. § 9 derfor ikke kommer til anvendelse. Ved gjenfangst av oppdrettsfisk fra elv eller sjø vil det være en medfølgende risiko for skade på villfisk. Det settes derfor vilkår om at fisket må utøves skånsomt og på en måte som tar hensyn til villaksens overlevelse og uten unødig forstyrrelse av villfisken. All villfisk som fanges under fisket skal slippes ut igjen. Vi mener at vilkårene i tillatelsen som helhet bidrar til at tiltaket ikke vil utgjøre en trussel mot de berørte bestandene av fisk, og at tiltaket i så måte ikke kommer i konflikt med nml. § 10 (*prinsippet om samlet belastning*). Gitt at tiltaket blir gjennomført i tråd vilkårene i tillatelsen forventer vi ikke at prosjektet skal medføre ødeleggelse av miljøet. Vi mener derfor at § 11 i nml. (*prinsippet om at kostnadene ved å ødelegge miljøet skal bæres av tiltakshaver*) ikke kommer til anvendelse. Metodene som skal benyttes og de vilkår som settes i

tillatelsen tilsier etter vår oppfatning at prinsippene i nml. § 12 (*miljøforsvarlige teknikker*) er oppfylt. Fylkesmannen vurderer fordelene ved tiltaket som større enn ulempene og vil derfor gi tillatelse på vilkår til omsøkte tiltaket.

Med hilsen

Per Kristian Austbø
ass. fylkesmiljøvernsjef

Stig Sandring
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

VINDAFJORD KOMMUNE

FISKERIDIREKTORATET REGION SØR

MILJØDIREKTORATET

Rådhusplassen 1

Postboks 185 Sentrum

Postboks 5672

Torgarden

5580 ØLEN

5804 BERGEN

7485 TRONDHEIM